

L'Eduard Ortega i Gasset ha dit:

«Cada vegada que veig el poble de Catalunya no puc menys que dir aquestes paraules: Això voldria per a Espanya».

La força de les esquerres

Tot l'intens moviment polític que s'observa aquests darrers dies es deu tanmateix, a la força de la gran massa esquerrana que detenta orgullosament la representació vital del territori català. La consecució de l'Estatut, es deurà principalment als partits polítics d'esquerra, els quals hi hauran donat la seva empremta vigorosa, no sols per a implantar-lo sinó per a després superar-lo d'acord amb els imperatius de les circumstàncies.

Sense aquesta vitalitat que comença a donar els seus fruits en els moments culminants que precediren el canvi de règim, no hauria estat possible ni aconseguir crear un ambient amplemment republicà ni facilitar el camí de les solucions reivindicatives del nostre poble.

Ha calgut, doncs, que per arribar a aquesta conseqüència, tingués un exemplar coronament el cicle de propaganda catalanista que sota un lirisme extrem va iniciar el període polític del qual s'apoderà tot un sector de dreta. Ara aquesta etapa política s'ha engrandit, s'ha eixamplat, ha pres una validat de proporcions més flexibles, perquè ha entrat en els dominis de la ciutadania, i no pot conèixer límits en quant al seu poder d'execució.

Catalunya sense la República no hauria pogut fer subsistir la seva personalitat, la qual hauria llanguit asmàtica, pels que no tenien pas la fermeza de posar en pràctica els seus ideals de llibertat. Fou d'aquesta manera, per manca de virior col·lectiva, adulterats per la seva neutralitat en les formes de govern, mancats d'ideals justos i precisos, aferrats al tòpic d'un catalanisme intranscendent, purament domèstic que serviren de plany; a l'infeliç Dictador que jugà, amb acompanyi de les usures personals, amb els destins peninsulars. No era la veu del seu catalanisme, sinó del seu sentit conservador el que afalagava secretament a Primo de Rivera.

I llavors, com ara, les dretes es retreuen, no volen intervenir en les efusions populars perquè llur esperit de classe els ho priva. Llavors era per a no mancar als seus principis monàrquics, ara per a dissimular la seva passió antirepublicana. I és com dintre aquest límit, que les forces d'esquerra s'han fet més extenses, i han reduït l'àrea d'expansió dels enemics de la llibertat.—P. V.

Retribucions i mite

Hom afirma rodonament i amb força convicció, que el mite passà a la història, però nosaltres potser abraçant-nos en la vaguetat de l'expecticisme, volem sostenir amb no menys justificants, que en el nostre ambient fluctuen encara reminiscències del mite.

Emparant-se al mite, suava s'ha intensificat gradualment una campanya obstinada, dissolvent, sostinguda per dues tendències, l'una de significació dretista i l'altra de radicalisme violent. I així una vegada més, constatem com els extrems es toquen.

Per dissort del nostre poble, no podem pas dubtar que alguns pseudo-polítics, coneixen a bastament ardits psicològics i coneixent-los, intenten portar la desorientació a un sector o en segon cas, dispersar-lo. Els homes de govern esdevenen intervinguts, doncs, per la crítica pública i aquella l'empren d'una fàisó desfermada els enemics del règim i de la democràcia, malgrat amagar-ne la finalitat.

Ara bé: aquests polítics que llancen la taca horrible deformada ¿podrien ells resistir la crítica? Tanmateix, el nostre individualisme malmet els homes. La perfecció es constantment utòpica i necessitem que passin dècades, per admetre conceptes favorables, dels qui, en un temps havíem criticat amb excessiva duresa i passionalment. És la paradoxal conclusió demostrativa del fanatisme que altera sovint el sentiment polític.

Som espectadors d'una aferriçada crítica dirigida a alguns governants d'avui i aquella la conceptuem indigna. I ho és pel seu caire grotesc i perquè la sostenen estaments que en l'atac sembren la perfecció i en la defensa l'obliden lamentablement.

Si volguéssim expansionar-nos criticant homes de l'extrem radicalisme, pots se n'aguantarien. I no parlem, de les dretes reaccionaries o de les semi-dretes impertinents, que viuen de ple en l'oligarquia i en el predomini feudal. Si llurs esmerçaments o retribucions, fossin exposades a la vindicta pública ¿com les rebria l'opinió ciutadana? Nosaltres, que som humans i no infalibles, deixem per les intel·ligències ofuscades aHò dels imponderables.

Cal jugar net i combatre lleialment la tasca i l'objectiu dels homes. Combatre la materialitat de petiteses imperceptibles, pot esdevenir contraproduent pels extremistes i definitiu per les dretes, car donaran lloc a l'inici d'una actitud intransigent. Cal alhora recordar que els homes d'avui defugen procediments tèrbols i no són pas com els d'ahir, i, a més, que com els de demà i com els de totes les èpoques, precisen d'un estímul que esperoni llur tasca i la fàci vital.

Rebutgem sistemàticament i amb energia—creiem conèixer el màximisme de segones intencions—la política contemplativa i també la d'una oposició derrotista i especuladora. Finalment cal proclamar ben fort si és precís, i ben alt, que nosaltres, esquerristes, no desconfiem de l'austeritat ni de la integritat que sempre han distingit els nostres homes, tant en l'oposició com en el government.

El temps passa, els fets es revisen i la justícia tard o d'hora surarà per damunt de la insidiosa i de la tenebra.

C. UBACH.

Curset de Geografia en el C. C. d'E.

LLIÇÓ SEGONA

Els grans deserts i les grans aglomeracions humanes

En parlar de les aglomeracions humanes, no significa que l'home romanguí, en gran nombre, a un indret donat, sinó que hi ha una sèrie de densitats que formen el més gran contrast. Trobem zones de poca extensió habitades per grans aglomeracions humanes que contrasten amb zones que amb tot i tenir una gran superfície no s'hi troba un sol ésser humà, tals són les regions polars.

La regió antàrtica, per exemple, és extensa i no hi ha ni un sol habitant. I com aquest cas se'n podrien citar molts d'altres, encara que no tan considerables, de regions que l'home està gairebé en podríem dir expulsat. Hi ha algunes petites excepcions.

A Noruega trobaríem diversos exemples de petites aglomeracions. Hi ha en aquestes regions polars algunes tribus, però que, com vàrem dir, no són "nadiues" sinó que són habitants forasters que solament habiten aquell país en un sentit comercial; sols dedicats a la caça i pesca, i encara, com també explicarem, solament freqüenten aquestes regions en les èpoques que els poden donar fruit.

Així, doncs, podem dir que el factor principal o essencial que l'home, ha de tenir en compte per tal de poder viure i desenrotllar-se és la temperatura.

Les temperatures extremades són contràries a l'existència humana.

Existeixen zones de temperatures excessives que amb tot i ésser grandioses tenen una gran inferioritat respecte altres regions quant a aglomeracions humanes, és a dir que l'home no hi pot viure.

Comparem els dos extrems: En les regions polars trobem que la terra està glaçada tot l'any i això impossibilita el conru i per tant la vida humana. Solament en el nord de Sibèria trobem petites colònies els habitants de les quals es serveixen dels animals, especialment, el ren, per alimentar-se; no tenen cap altre mitjà de vida.

També trobem regions que no poden ésser habitades per l'home a causa de l'altura en què es troben situades. Tal és el cas del Tibet que es troba a uns quatre o cinc mil metres d'alçada. L'home no pot viure en aquestes regions, no solament per les condicions climatològiques sinó que tampoc hi pot cultivar, si bé això ja és una conseqüència del clima. Així veiem que l'home es troba en situació desfavorable a mesura que avança en latitud.

Hi ha regions on el fred arriba als 70 i 75 graus. Ja podeu imaginar-vos el difícil que deu ésser suportar aquestes baixes temperatures sabent que a Catalunya solament el fred arriba a 15 graus.

Per altra part hi ha les regions excessivament caloroses on les temperatures han arribat a 50 graus, temperatures aquestes que ens es-

pantent a nosaltres però, que en certes regions de la terra no tenen res d'extraordinari.

Per demostrar-vos la importància que tenen aquestes temperatures els anglesos l'any 1860 varen instal·lar un cable marítim i no pogueren entrar en el Golf Pèrsic a causa de l'intens fred.

Per això veiem que a climes de temperatures exagerades els correspon un rebaixament proporcional de la densitat humana.

En les regions àrtiques l'home necessita grans extensions per a poder sostenir-se ell i el bestiar domèstic.

Així veiem, en la zona americana de la regió àrtica, esquimals que ocupen grans extensions, condició indispensable per a poder menjar. L'home en aquestes regions ha d'ésser forçosament nòmada, és a dir no pot establir-se en un lloc determinat.

En efecte, entre les dues grans divisions de forma de vida, la nòmada i la sedentària, l'home no pot viure, en la primera, una cultura ni una evolució com pot assolir-la l'home sedentari. D'aquí ve que l'home sedentari té un esperit conservador—que no cal confondre amb el conservadorisme polític, sinó econòmic—ja que el clima li permet acumular riqueses i formar una bona cultura. En canvi el nòmada no disposa més que d'una herència determinada.

Com a cas concret podem citar la regió septentrional del Canadà que abarca 125.000 quilòmetres quadrats o sigui tres vegades l'extensió de Catalunya i solament té 257.000 habitants.

Si mirem el costat oposat trobarem regions molt més petites però que s'hi acumula un major nombre d'habitants. Es clar, com que la terra d'aquests països és molt més productiva permet una major densitat.

Fixem-nos ara, que hi ha dues formes de densitat, és a dir, que la densitat pot ésser motivada per dos factors: l'industrial i l'economia agrícola. A la primera com es comprèn li corresponen les grans aglomeracions industrials, a l'altra les concentracions agrícoles. Tenim la Índia, Xina, Japó, etc., que tenen grans extensions però que hi escasseja la indústria. A Java, Holanda, tenia l'any 1870 dos milions d'habitants i segons el cens de 1930, amb poc més d'un segle ha arribat a 42.000.000 i aquesta creixença s'ha fet amb una economia exclusivament agrícola.

Si volem reduir el nostre horitzó podem quedar-nos a la nostra península. Tenim, a Espanya, regions muntanyoses com Sòria, Terol, etc., que no passen de tenir de 15 a 20 habitants per quilòmetre quadrat, i d'altres que la seva densitat és molt més gran. A què és degut aquesta diferència? Hi ha qui diu que la meitat de la Península

està conreuada i que hi ha una gran part que les terres no són conreables. Tenim un exemple que és la producció de blat. A Castella que no dona més de 1.800 quilos de producció per hectàrea, quantitat que resulta insignificant si es compara amb la producció d'altres països on arriba a 1.400 o 1.500 quilos per hectàrea.

Tenim, a la nostra Península, regions que les glaçades duren quasi tot l'any; veiem regions que en ple agost les hem vistes glaçades. La densitat d'aquestes regions mai podrà superar la d'altres regions més privilegiades.

Aquí tenim explicades les raons per les quals els homes s'aglomeren damunt la terra.

Hi ha, encara, altres factors no menys terribles, a més d'aquests dos que acabem d'explicar. Un d'aquests és el vent. Hi ha certes contradicció, com, per exemple, en algunes regions de Pèrsia que estan atacades per un vent que no es pot comparar, per la seva gran intensitat, a la tramuntana del nostre Empordà.

Hi ha altre vent que s'anomena "dels 120 dies" perquè sol durar tot aquest temps, que produeix grans estralls impossibilitant també l'acumulació humana.

El gran explorador Scot va morir sota els assots d'un d'aquests terribles vents. Fou l'últim de morir de la seva expedició i és admirable la seva valor i abnegació en pro dels seus ideals. Morí assegut i amb el diari d'excursions a les seves mans a l'objecte de què fos fàcil de trobar-lo.

Es curiós ço que anem a llegir: "Inimaginable és la violència de l'espantós vent antàrtic.

Val la pena de recordar la desgràcia que produí en 1912 un d'aquells terribles huracans.

En el paral·lel 82, amb una temperatura de 30 graus durant el dia i de 47 durant la nit, a més molt vent durant la nostra marxa diürna.

Es desencadenà un terrible huracà que no crec que cap ésser humà hagi passat hores tan terribles com aquestes.

Hem pogut sortir però del mal temps, malauradament altre dels nostres companys. Oates, caigué mort).

El combustible ens falta i som situats per un perillós huracà.

Estàvem a quinze quilòmetres del dipòsit on esperàvem procurar provisions. No tenim més provisions que per dos dies. Durant quatre dies no ens és possible abandonar la nostra tenda a causa de la temperatura que s'havia desencadenat.

Estem dèbils, es difícil sostenir-se però, per la meua part no em pendeixo d'aquesta empresa. No hi ha cap altra solució que resignar-se i mirar la mort front a front.

Tenim finalment un altre ele-